

در نشست جامعه آزمایشگاهیان کشور عنوان شد:

تاسیس شبکه آزمایشگاهی کشور به خارجی ها واگذار نشود

بحث راه اندازی مگالاب ها و واگذاری آن به شرکت های خارجی موضوعی است که در یکسال اخیر مطرح است و در شماره های پیشین ماهنامه در این خصوص به گفتگوها و گزارشهایی پرداخته ایم. این بار این مسئله موضوع بحث نمایندگان و روسای انجمنهای اصلی جامعه آزمایشگاهی کشور بود که در نشستی با حضور خبرنگار ماهنامه و سایر خبرنگاران در ۳ خرداد ۹۶ برگزار شد.

طبی با مشکلات زیادی روبه رو بودند که از جمله آن تجمیع آزمایشگاه ها بود؛ در این خصوص نظریاتی که ارایه می شود، بیشتر شخصی است و هنوز انجمن های آزمایشگاهی به نتیجه واحدی در این زمینه نرسیده اند؛ باید تصمیمی گرفته شود که به ضرر هیچ یک از دست اندرکاران حوزه آزمایشگاه نباشد.

وی خاطرنشان کرد: در حال حاضر تعداد قابل توجهی مسئول فنی آزمایشگاهی، کارشناس آزمایشگاه و پرسنل در کشور مشغول ارایه خدمت هستند و در هر آزمایشگاه به طور متوسط ۲۰ خانوار ارتزاق می کنند و باید تصمیمی جامع و کارشناسی در خصوص تشکیل مگالاب ها اتخاذ شود که هیچ یک از این افراد بیکار و متضرر نشوند.

دکتر صاحب الزمانی با تاکید بر این که انجمن های بزرگ آزمایشگاهی در این خصوص مشغول مطالعه هستند؛ هم در مورد سیاست ها، برنامه ها و چارچوب های قانونی کشور و هم در مورد تجربیات کشورهای پیشرفته که دارای اینگونه آزمایشگاه ها هستند؛ بنابراین از وزارت

تصمیم گیری در مورد آن مستلزم مطالعات همه جانبه است زیرا سرنوشت همه آزمایشگاههایی که مشغول ارایه خدمت در این زمینه به مردم هستند، تحت الشعاع این تصمیم قرار می گیرد.

وی گفت: در کشور ما بیش از پنج هزار نفر در حوزه آزمایشگاه های مختلف تشخیص طبی مشغول ارایه خدمت هستند و سالانه ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تست آزمایشگاهی در ایران انجام می شود و کمتر تستی است که در کشور انجام نشود و به خارج از کشور ارسال شود.

صاحب الزمانی در ادامه اظهار کرد: در سال های اخیر، آزمایشگاه های تشخیص

نایب رییس و نماینده جامعه آزمایشگاهیان در شورای عالی نظام پزشکی، نایب رییس انجمن آسیب شناسی ایران، رئیس انجمن دکترای علوم آزمایشگاهی، اعضای هیات مدیره انجمن های متخصصان علوم آزمایشگاهی، دکترای علوم آزمایشگاهی، متخصصان علوم آزمایشگاهی بالینی و انجمن ژنتیک ایران در این نشست آنچه را که راه اندازی آزمایشگاه های بزرگ موسوم به مگالاب و واگذاری به شرکت های خارجی در ایران عنوان کردند، مورد انتقاد قرار دادند و از جمله آسیب های این واگذاری را افشای اسرار بیماران اعلام کردند.

وزارت بهداشت با انجمن های تخصصی این حوزه تعامل بیشتری داشته باشد

دکتر محمد صاحب الزمانی نایب رییس جامعه آزمایشگاهیان در این خصوص اظهار کرد: در حدود ۲ سال گذشته موضوع تشکیل مگالاب ها در ایران مطرح شده است؛ اما از آنجا که هنوز تعریف کلی در کشور ما در این زمینه ارایه نشده، هرگونه

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می خواهیم که با انجمن های تخصصی این حوزه تعامل کرده تا در نهایت نتیجه کارشناسی و جامعی استخراج شود.

برای تشکیل مکالم در کشور، ضعف تخصصی نداریم

دکتر فرید کرمی نایب رئیس انجمن آسیب شناسی ایران نیز در این خصوص گفت: مکالم ها آزمایشگاه های بزرگی هستند که از تجمیع چند آزمایشگاه کوچک تشکیل می شوند؛ اینکه تاکنون این گونه آزمایشگاه ها در ایران راه اندازی نشده اند، مربوط به ضعف تخصصی در این زمینه نیست بلکه به سیاستگذاری ها مربوط می شود.

وی تاکید کرد: برای تاسیس آزمایشگاه های بزرگ در کشور از نظر بعد علمی و تخصصی هیچ مشکلی نداریم و حتی در این زمینه از بسیاری از کشورهای دیگر جلوتر هستیم و مشکلات به حوزه مدیریت برمی گردد؛ اگر بستر مناسب مدیریتی در حوزه آزمایشگاه ها فراهم شود، متخصصان می توانند نیازهای آزمایشگاهی کشور را تامین کنند.

وی در ادامه در مورد موضوع راه اندازی مکالم در ایران و واگذاری آن به یک شرکت ترکیه ای گفت: سال گذشته یک شرکت ترکیه ای خواهان عقد قرارداد به این منظور با دانشگاه های علوم پزشکی ایران، تهران و شهید بهشتی بود که مسوولان این دانشگاه ها نپذیرفتند و در نهایت دانشگاه علوم پزشکی البرز با دستوری از سوی وزارت بهداشت با این شرکت قراردادی منعقد کرد.

وی افزود: شرکت ترکیه ای در اولین قدم برخلاف مفاد قرارداد، تجهیزات مستعمل را وارد کرد که دانشگاه البرز آنها را پس فرستاد و به همین دلیل تاکنون این قرارداد وارد مرحله اجرا نشده است.

کرمی ادامه داد: مکانی نیز در بیمارستان

باهر برای راه اندازی این مکالم در نظر گرفته شده است؛ طبق دستورالعمل های حوزه درمان و آزمایشگاه، هر بیمارستان باید آزمایشگاه داشته باشد و این آزمایشگاه دارای مسئول فنی و بخش های مربوطه باشد اما در این قرارداد حتی مشخص نشده که کدام یک از آزمایشگاه های کشور تابعه این آزمایشگاه خواهند بود.

وی گفت: طبق این قرارداد پنج ساله، این مکالم ترکیه ای باید روزانه پنج هزار بیمار داشته باشد که این مساله می تواند برخی بداخلاقی ها همچون تجویز آزمایشگاه های غیرضروری برای بیماران و تحمیل هزینه های سنگین درمانی بر بیماران و بیمه ها را به دنبال داشته باشد.

کرمی تاکید کرد: تاسیس مکالم ترکیه ای هیچگونه کاهش هزینه ای برای بیماران و نظام سلامت کشور ندارد و سود آن تنها به جیب شرکت ترکیه ای می رود و از طرف دیگر کیفیت خدمات را زیر سوال می برد.

کارشناسان خارجی را به حوزه آزمایشگاهی کشور وارد نکنیم

دکتر محمدرضا بختیاری عضو هیات مدیره انجمن دکترای علوم آزمایشگاهی اظهار کرد: ۷۰ درصد در مواردی مانند رشته غدد و متابولیسم تا ۹۰ درصد تصمیم گیری های بالینی بر مبنای تست های آزمایشگاهی انجام می شود.

وی افزود: کشورهای پیشرفته مانند وضعیت امروز ما با مساله تعداد زیاد آزمایش های تشخیصی مواجه بودند

و به جای اینکه تعداد آزمایشگاه ها را افزایش دهند، مقیاس کار را افزایش دادند؛ در این کشورها شرکت های بزرگی تاسیس و آن شرکت ها آزمایشگاه های بزرگی تشکیل دادند و بسیاری از دست اندرکاران این حوزه تغییر شغل دادند.

بختیاری تاکید کرد: برای اجرای چنین الگویی در ایران باید مزایای آن را اجرا و تأثیرات منفی معایب آن را به حداقل برسانیم.

بختیاری گفت: تعداد آزمایشگاه های خصوصی در ایران ۲ هزار و ۵۰۰ مورد و در تهران ۹۴۰ آزمایشگاه خصوصی و دولتی وجود دارد که اگر هر کدام از ساکنان تهران سالی یک بار به آزمایشگاه مراجعه داشته باشند، حدود ۴۰ بیمار روزانه سهم هر آزمایشگاه خواهد بود.

وی با بیان این که این آزمایشگاه ها با مشکلات زیادی مواجه اند، افزود: از یک طرف مطالعات نشان می دهد که پیاده سازی سیستم های کیفیت در مقیاس کوچک نسبت به مقیاس بزرگ چه به لحاظ اثربخشی و چه به لحاظ هزینه ها تفاوت معناداری دارد و از طرف دیگر مراجعان به آزمایشگاه ها انتظار دارند که خدمات باکیفیت بالا دریافت کنند که این مسایل با وجود مشکلات آزمایشگاه ها در تضاد است و ما در این شرایط باید تصمیم بگیریم که وضعیت موجود را حفظ یا تغییر ایجاد کنیم.

بختیاری با اشاره به عقد قراردادی با یک شرکت ترکیه ای در حوزه آزمایشگاه گفت: از این طریق، پای خارجی ها به حوزه آزمایشگاهی ایران باز می شود که این مساله عواقب ناگواری دارد.

تشکیل مگالاب توسط خارجی ها، صنعت تولید کیت ایران را به تعطیلی می کشاند

دکتر هوشنگ امیر رسولی عضو انجمن متخصصان علوم آزمایشگاهی نیز در این خصوص اظهار کرد: اکنون در کشور ما تولید کیت ها شروع شده و انتظار داریم در تولید لوازم آزمایشگاهی در آینده قطب باشیم اما با تشکیل مگالاب توسط خارجی ها باید تولید کیت ها را تعطیل کنیم که این مساله مغایر با سیاست های کلی کشور است.

وی افزود: به جای اجازه دادن به ترکیه برای ایجاد مگالاب در کشور، باید آزمایشگاه های دانشگاهی خود را تجهیز کنیم. اکنون بیشتر دانشگاه های علوم پزشکی ما آزمایشگاه های معمولی و سطح پایین دارند و آزمایش های تخصصی را به مراکز دیگر ارجاع می دهند. امیررسولی گفت: اگر کشور دیگری که بیگانه است وارد حوزه آزمایشگاهی ما شود، در واقع اسرار بیماران و اطلاعات ژنتیکی ایرانی ها را در اختیار بیگانگان قرار داده ایم. وی افزود: از نظر حیثیتی نیز شایسته وجهه پزشکی ایران در دنیا نیست که متخصصان برجسته خود را کنار بگذاریم و چه بسا آنها را بیکار کنیم و خارجی ها را وارد این عرصه کنیم.

تشکیل مگالاب ها توسط خارجی ها از نظر حقوقی اشکال دارد

دکتر عبدالعلی شمس برهان عضو هیات مدیره انجمن متخصصان علوم آزمایشگاهی بالینی ایران گفت: امروز رشته علوم آزمایشگاهی ما وجهه مناسبی در کشور و دنیا

دارد و نباید با عجله کردن و اتخاذ تصمیمات عجولانه به وجهه آن لطمه وارد کرد. وی افزود: در شرایط کنون دولت به جای تشکیل مگالاب بهتر است ابتدا وضع آزمایشگاه های دانشگاه های علوم پزشکی را بهبود بخشد و آنها را تجهیز کند و بعد وارد حوزه خصوصی آزمایشگاهی شود.

شمس برهان ادامه داد: تشکیل این آزمایشگاه ها توسط خارجی ها مشکل حقوقی هم دارد؛ طبق قانون اساسی کشور حقوق مردم باید حفظ شود اما اگر یک شرکت خارجی وارد این حوزه شود و نیروهای خود را وارد کند و کیت های یک برند خاص را وارد کند، تولید کیت های داخلی از بین می رود و نیروی های متخصص داخلی بیکار می شوند.

وی اظهار کرد: حتی بسیاری از کشورهای پیشرفته مانند فرانسه مگالاب ندارد و هنوز آزمایشگاه های کوچک در آن دایر است. علاوه بر این، امکان دارد شرکت های خارجی در شرایط بی ثباتی که در دنیا حاکم است، هر لحظه تعهدات خود را اجرا نکنند.

برای تاسیس مگالاب از نظر مالی و تخصص نیازی به خارجی ها نداریم

دکتر علی آهنی عضو هیات مدیره انجمن ژنتیک ایران نیز گفت: اگر قرار باشد سازمان بزرگی چه تحت عنوان اتحادیه ها، تجمیع آزمایشگاه های کوچک

یا مگالاب راه اندازی شود، باید صد درصد با تصمیم آزمایشگاهیان باشد؛ ما از نظر مالی و تخصصی نیازی به خارجی ها نداریم که دست به دامن ترکیه شویم.

وی افزود: اگر بخواهیم تاسیس مگالاب را به ترکیه بدهیم، به کشور خود خیانت کرده ایم؛ تولید کیت داخلی تعطیل می شود و تنوع و تکثر تولید کننده ها و واردکننده های لوازم آزمایشگاهی از بین می رود که خطرات زیادی را از جنبه های مختلف متوجه کشور می کند.

شرایط ترکیه که مگالاب های زیادی راه اندازی کرده، با ایران متفاوت است

دکتر مجید میرمصلاهی گفت: پنج هزار و ۷۰۰ آزمایشگاه در ایران است که از این تعداد ۲ هزار و ۶۰۰ آزمایشگاه خصوص سرپایی و بیمارستانی، ۵۸۰ آزمایشگاه در بیمارستان های دولتی، هزار و ۸۰۰ آزمایشگاه مراکز بهداشتی و ۷۲۰ آزمایشگاه در مراکز خیریه و تامین اجتماعی هستند.

وی افزود: ترکیه از ۱۰ سال پیش تاسیس مگالاب ها را آغاز کرده است؛ قبل از آن تعداد کل آزمایشگاه های این کشور ۲ هزار آزمایشگاه بود که با تاسیس ۷۰ مگالاب، به ۵۰۰ آزمایشگاه کاهش یافته است.

جمعی از روسا و اعضای هیات مدیره انجمن های مختلف حوزه علوم آزمایشگاهی اعلام کردند: با راه اندازی آزمایشگاه های بزرگ (مگالاب) در کشور مخالفتی نداریم اما تاسیس این شبکه آزمایشگاهی به جای واگذاری به شرکت های خارجی، باید به کارشناسان و متخصصان ایرانی سپرده شود

صورت گیرد، نقض عدالت است و با کاهش کیفیت تست ها همراه خواهد بود.

هاشمی مدنی با تاکید بر این که نباید افراد غیرکارشناس وارد حوزه مدیریت آزمایشگاه ها شوند، افزود: به تازگی افراد، تشکل ها و شرکت هایی خواهان ورود به این حوزه هستند که این مساله در مرحله اول با ماهیت جامعه عدالت محور ما در تناقض است چراکه بیش از ۲ هزار مسئول فنی و ده ها کارشناس آزمایشگاهی در کشور داریم.

نظارت بر قیمت کیت ها وجود ندارد؛ بنابراین اجرای عینی الگوهای مگالاب موجود در دنیا، با مشکلات زیادی در کشور ما مواجه است.

وی تصریح کرد: اجرای این الگوها در کشور با محدودیت های قانونی و فرهنگی مواجه خواهد شد چراکه مسوولان فنی تمایل دارند خودشان مسوول باشند و همچنین این که بیماران خواهان ارتباط مستقیم با فضای آزمایشگاه و کارشناسان این حوزه هستند و ارتباطات مجازی را نمی پسندند.

بوترابی ادامه داد: همچنین در صورت تشکیل آزمایشگاه های بزرگ، تکلیف ساختمان های آزمایشگاهی و تجهیزات و همچنین پرسنل و مسوولان فنی آزمایشگاه ها نامشخص خواهد بود که بعد از این چه باید بکنند.

نباید افراد غیرکارشناس وارد حوزه مدیریت آزمایشگاه ها شوند

دکتر سیدمحمدحسن هاشمی مدنی عضو هیات مدیره انجمن دکترای علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی ایران نیز گفت: جایگاه آزمایشگاه های تشخیص طبی در همه کشورهای دنیا و ایران در زمینه تاثیرگذاری آنها در حوزه تشخیص و موفقیت در درمان بیماری ها ارتقای چشمگیری داشته است؛ تا ۳۰ سال گذشته کمتر از ۸۰ تست آزمایشگاهی در ایران انجام می شد اما اکنون ۲ هزار تست کددار در کشور داریم.

وی تاکید کرد: ما باید به دنبال حفظ این جایگاه چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی باشیم؛ تاکنون در بخش خصوصی عمدتاً مسوولان فنی آزمایشگاه ها که حدود ۲ هزار و ۵۰۰ نفر هستند، این آزمایشگاه ها را تاسیس و اداره کرده اند و اگر اکنون بخواهد تغییر مدیریتی در حوزه آزمایشگاه توسط افرادی خارج از حوزه آزمایشگاهی

میرمصلاهی ادامه داد: فعالان این حوزه شغل خود را تغییر دادند اما باید توجه داشت که ترکیه دارای صنعت عظیم گردشگری و همچنین اقتصاد آزاد است و این افراد توانسته اند جذب این حوزه ها شوند اما در ایران چنین شرایطی فراهم نیست.

نباید در تشکیل مگالاب ها،

شتابزده عمل شود

دکتر سیدمهدی بوترابی رییس انجمن دکترای علوم آزمایشگاهی تشخیص طبی ایران نیز با تاکید بر اینکه باید تشکیل مگالاب ها بر اساس مطالعات جامع و کارشناسی فعالان آزمایشگاهی و بر مبنای مطالبات و مشکلات آنها و قوانین کشور انجام شود، افزود: در کشورهای دنیا که دارای مگالاب هستند، مشکلاتی مانند آنچه ما در حوزه آزمایشگاه ها داریم، از قبیل تعرفه های پایین، معوقات بیمه ای و نبود

